

Specialudvalget for Klima, Energi- og Forsyningspolitik
anmje@kefm.dk

EU-miljøspecialudvalget
anfin@mfvm.dk, ibp@mfvm.dk

Høring – den europæiske grønne aftale/pagt

Dansk Affaldsforening takker for at have modtaget Kommissionens meddelelse "European Green Deal" i høring. Bemærkningerne er afgivet med forbehold for bestyrelsens efterfølgende behandling.

Klima og energi

Større klimaambitioner hilses velkommen og den danske affaldssektor leverer gerne vores bidrag til målopfyldelsen. Affaldssektoren er kendetegnet ved, at de største klimagevinster opnås nedstrøms – dvs. når affaldet kan erstatte virgine ressourcer. Det forbliver en metodemæssig udfordring og vi håber, at EU-Kommissionen vil tage opstrøms udledninger og nedstrøms besparelser med i deres forslag om CO₂ grænsetilpasningsmekanisme eller i anden relevant forbindelse. Affaldssektoren har brug for at vores bidrag kan synliggøres ud over reduktioner ved selve indsamling og håndteringen – de såkaldt direkte udledninger. Se evt. en uddybning af denne problemstilling i:

[Waste and Climate change, ISWA whitepaper](#)

[CO₂-opgørelser i den danske affaldsbranche, affald danmark/DAKOFA](#)

Både energibeskatningsdirektivet og statsstøttere reglerne giver udfordringer/begrænsninger på forskellige områder, hvorfor Dansk Affaldsforening vil se frem til en revision af direktivet og af statsstøttere reglerne, hvor miljøet vil være i fokus.

Dansk Affaldsforening bifalder Kommissionens fokus på borgerinvolvering i omstillingen til ren energi. I Danmark har vi en tradition for offentlig eller forbruger-ejet forsyning, hvilket er med til at fremme borgerinvolvering. Det er også positivt, at Kommissionen peger på udrulning af innovative teknologier som bl.a. CO₂-opsamling. Dansk Affaldsforening har netop lanceret et udspil om [CO₂-neutral affaldsenergi i 2030](#), hvor vi beder om rammevilkår, der kan understøtte CO₂-fangst på de største danske affaldsenergianlæg.

19-12-2019
Side 1 af 5

J.nr. 11.11.12

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Cirkulær økonomi

Dansk Affaldsforening noterer med interesse, at Kommissionen i marts 2020 vil lancere en industristrategi, som skal tage hånd om både den grønne og den digitale omstilling. Industrien er fortsat lineær og afhængig af nye materialer. Det oplyses, at strategien sammen med en ny handlingsplan for cirkulær økonomi skal modernisere EU's økonomi og udnytte mulighederne i den cirkulære økonomi. Dansk Affaldsforening bifalder denne målsætning.

Den kommende CØ-strategi lader til i øget omfang at skulle forholde sig til produkter fremfor affaldshåndteringen – det er en vigtig og nødvendig prioritering. Vi får ikke skabt en cirkulær økonomi fra bunden af skraldespanden, men netop ved at producere bæredygtige produkter, der håndteres i cirkulære systemer.

I Dansk Affaldsforening lægger vi mærke til industriens vilje til at omstille til genanvendelige produkter – især indenfor emballager. Men vi oplever også stor usikkerhed om, hvad der er cirkulært og bæredygtigt. Her vil det være nyttigt med både metoder (som foreslået) og case-eksempler på cirkulært design. (I øverste afsnit på side 8 er der i øvrigt en fejlagtig oversættelse fra den engelske udgave til den danske – vi skal netop genbruge inden genanvendelse og ikke omvendt).

Dansk Affaldsforening noterer, at Kommissionen vil fastsætte minimumskrav for at forhindre miljøskadelige produkter i at blive markedsført. Det ville være interessant med en uddybning af med hvilke indsatser Kommissionen vil opnå dette, samt hvilke kriterier der vil blive lagt til grund for 'miljøskadelighed'. Lige nu har vi oplevet forbud mod fx plastsugerør. Er det denne type produkter, der tænkes på eller mere klassisk i forhold til produkternes kemiske sammensætning eller måske i forhold til hvordan de agerer i affaldssystemet, fx forbud mod produkter, der er designet til en deponiløsning?

Der peges på særlige ressourcetunge indsatsområder i den kommende CØ-strategi i form af tekstil-, bygge-, elektronik- og plastsektoren. Dansk Affaldsforening bifalder dette særlige fokus:

- Tekstilbranchen er udfordret af en stor mangel på cirkulære loop. Markedet for genbrug af tekstiler er meget presset og genanvendelsesløsninger er først i sin vorden. Mængden af tekstilaffald er i vækst på flere måder – fast fashion medfører kort levetid på vores tøj og affaldsdirektivets krav om indsamling af tekstil vil medføre stærkt stigende indsamlede mængder, herunder ikke mindst af boligtekstiler.
- Byggesektoren bliver ved med at producere byggematerialer, som vi ikke kan tilføre en genanvendelsesløsning. Her er der et stort behov for at materialerne vurderes i forhold til hele deres livscyklus – og at der i øget omfang genbruges materialer fra vores eksisterende bygninger og anlæg.

- Elektronikbranchen er også udfordret af 'fast fashion' og teknologisk forældelse. En yderligere udfordring er, at der forekommer elektronik i flere og flere af vores produkter, som udfordrer affaldshåndteringen.
- Plastsektoren – især emballagedelen – er i stort omfang gået i gang med en omstilling. Derfor mener Dansk Affaldsforening heller ikke, at det er nødvendigt at vente til år 2030 på krav om, at emballager skal kunne genbruges eller genanvendes – den bør rykkes frem til år 2025, som mange virksomheder allerede har sat som deres eget mål.

I forbindelse med CØ-strategien vil Kommissionen undersøge behovet for "ret til reparation". Det er et interessant tiltag, da øget reparation af vores forbrugsgoder er nødvendig for at mindste ressourceforbruget. Konkret har vi i Dansk Affaldsforening også foreslået en forlængelse af reklamationsretten for husholdningsprodukter og lavere moms på reparationer. Vi oplever dog også, at mange produkter bliver kasseret, selvom de er fuldt ud funktionsdygtige. Her er der også brug for yderligere undersøgelser og indsatser.

Det er fortsat svært for forbrugerne at træffe informerede valg, hvilket Kommissionen ligeledes ønsker at adressere. De vil udvikle en standardmetode for vurdering af produkters miljøpåvirkninger – det er en svær opgave. Fx vil miljøpåvirkningen af end-of-life stadiet være afhængigt af de lokale affaldssystemer – det er en udfordring vi allerede møder nu i forhold til fx internationale koncerners overvejelser om bæredygtigt emballagevalg. Det fremgår i øvrigt ikke, om der vil blive arbejdet videre med Produkt Environmental Footprint (PEF). Kommissionen har også overvejelser omkring et elektronisk produktpas – det kan være relevant for mere langvarige forbrugsgoder, mens vi i forhold til kortlevede produkter gerne ser, at der stilles krav om at der anføres oplysninger om affaldshåndtering, fx i form af [piktogrammer og tekst](#).

Da vi ikke kan genanvende affald, hvis ingen bruger de genanvendte ressourcer i produktionen af nye produkter bifalder Dansk Affaldsforening, at det undersøges nærmere hvor og hvordan, der skal stilles krav til indhold af genanvendte materialer i forskellige sektorer. Kommissionen nævner selv emballager, biler, byggematerialer og batterier. Dansk Affaldsforening har bl.a. foreslået sådan et tiltag på plastområdet, hvor vi forventer afsmittende effekt på hele værdikæden, så der indsamles og leveres de ressourcer, som industrien efterspørger. Se side 28-29 i "[Mere genbrug – bedre klima](#)".

Dansk Affaldsforening mener ikke, at der skal udvikles en EU-model for særskilt affaldsindsamling. Der er allerede krav om særskilt indsamling af de relevante fraktioner i municipal waste i affaldsdirektivet og derved er gevinsterne i indsamlingen allerede høstet. Fra arbejdet med at ensrette affaldsordningerne i Danmark har vi lært, at et højt omfang af lokal tilpasning er nødvendigt og at

gevinsterne ved ensretningen næppe kommer til at afspejle sig i højere genanvendelsesprocenter.

De store gevinster fremover er at finde ved at se på produktdesign og ved at fremme dialogen i værdikæden – mellem affaldssektoren og producenterne. Derudover vil vi gerne pege på, at vi i EU-reguleringen fortsat mangler at se på erhvervslivets affaldsproduktion og – håndtering. Det er her vi først og fremmest kan finde de gode genanvendelsesløsninger og muligheder for lukkede materialekredsløb, da erhvervsaffaldet har en mere homogen sammensætning, er sporbart og giver en vis forsyningssikkerhed. Samtidig må vi arbejde på at få det mere blandede husholdningsaffald indsamlet og oparbejdet, så det i så stort omfang som muligt kan indgå i de kredsløb og processer, der er udviklet for erhvervsaffaldet.

Dansk Affaldsforening mener, at det må undersøges nøje hvilke muligheder og risici der er forbundet med at stoppe eksport af affald ud af EU. I og med at EU har en stor import af varer, vil det også være nødvendigt at returnere genanvendeligt affald til disse produktionslande, hvis vi gerne vil have lukkede materialekredsløb. Derudover eksisterer der også uden for EU avancerede genanvendelses anlæg, så måske skulle undersøgelsen allerede fra starten af afgrænses til OECD-lande, fremfor kun EU?

Dansk Affaldsforening noterer med glæde, at innovationsfonden under EU's emissionshandelssystem skal bidrage til udrulning af storstilede projekter om fx alternative brændstoffer og CO₂-fangst (CCU). Begge dele indgår vi gerne i.

Kommissionen vil støtte initiativer, der fremmer værdikædearbejde, hvilket de eksemplificerer med deres strategiske handlingsplan for batterier. Her vil en ny indsats være batterier fra elektriske køretøjer, hvor der skal udvikles en sikker, cirkulær og bæredygtig værdikæde. Det arbejde vil Dansk Affaldsforening se frem til, da netop lithium-ion batterier fra cykler, løbehjul m.v. er en voksende og håndteringsmæssig vanskelig fraktion.

Dansk Affaldsforening bifalder, at Kommissionen vil vurdere behovet for mere gennemsigtighed for elektroniske kommunikationstjenesters miljøpåvirkning. Vi mener, at det er nødvendigt og at vurderingen bør udvides til at omfatte flere elektroniske produkter. Herunder mener vi også, at det er en god idé at støtte retningsordninger for uønsket elektrisk udstyr – også her for en bredere vifte af produkter end mobiltelefoner, tablets og opladere. Som tidligere nævnt, modtager vi alt for meget fungerende udstyr i vores affaldsordninger.

Bygninger

Dansk Affaldsforening noterer, at EU sammen med medlemsstaterne vil igangsætte en 'renoveringsbølge'. I den forbindelse mener vi, at det er nødvendigt at arbejde videre med kortlægning, selektiv nedrivning samt øget genbrug af de materialer, der fremkommer ved renoveringsaktiviteter. Etablering af bygningspas for disse nyrenoverede bygninger vil også fremme den fremtidige håndtering af de ressourcer vi har bundet i vores bygningsmasse.

Mobilitet

Kommissionen foreslår at sætte mere skub i produktionen og udbredelsen af bæredygtige alternativer til transportbrændstoffer til forskellige transportformer. Indenfor affaldsområdet er det især skraldebilerne som har vores fokus – der er mange alternativer i spil og på forskelligt modningsstadiet. Det er uklart om Kommissionen vil støtte alle alternativer eller om der er et fokus på 'brændstoffer', dvs. noget der skal igennem en forbrændingsmotor. Dansk Affaldsforening ser gerne at også el-biler/skraldebiler indgår i de bæredygtige alternativer.

Grøn finansiering

Dansk Affaldsforening kan ikke bakke op om Kommissionens overvejelser om en skat på den mængde plastemballageaffald, der ikke genanvendes. Skatten vil blive pålagt medlemslandene og ikke producenterne af de plastemballager, der ikke er egnet til genanvendelse – derfor vil den ikke have nogen miljøeffekt. Her er den vej, der er besluttet i Affaldsrammedirektivet med de modulerede gebyrer i producentansvarsordninger et bedre værktøj. Derudover er affaldsdata ikke valide nok som grundlag for skatteopkrævning og en skat vil give incitamentet til at tilgå genanvendelse rent kvantitativt fremfor også at inddrage kvalitetsaspekter i genanvendelsen.

Kommissionens Green deal er en slags grønt kasseeftersyn – et tiltag som også kan anbefales i Danmark, så vi er sikre på at vores lovgivning mv. understøtter den vej vi ønsker at gå. Bl.a. på afgiftsområdet er der potentiale for forbedringer på dette område.

Med venlig hilsen

Nana Winkler
Specialkonsulent